

האקדמיה ללשון העברית

1. התעתיק מעברית לאותיות לטיניות

יסודם של כללי התעתיק מעברית לאותיות לטיניות – הפשוט והמדויק – הוא הכללים שנקבעו בישיבות האקדמיה ללשון העברית בשנים תשט"ו-תשט"ז והתפרסמו בשנת תשי"ז. בישיבת מליאת האקדמיה בכ"ד באייר תשס"ו, 22 במאי 2006 (ישיבה רפט), הטילה המליאה על ועדת הדקדוק של האקדמיה להכריע בעניין התעתיק הפשוט מעברית לאותיות לטיניות, ותוקף החלטת הוועדה כתוקף החלטת המליאה. הכללים שלהלן נקבעו בישיבת ועדת הדקדוק בטי' בסיוון תשס"ו, 5 ביוני 2006; שני פרטים נדונו מחדש לאחר מכן, והדיון בהם הושלם ב"ג בתמוז תשס"ו, 9 ביוני 2006. הכללים התפרסמו ברשומות, ילקוט הפרסומים 5764, י' בשבט תשס"ח, 17 בינואר 2008, עמ' 1428-1431. במהלך השנים תשי"ע ותשע"א עדכנה ועדת הדקדוק של האקדמיה גם את כללי התעתיק המדויק מעברית לאותיות לטיניות. העדכון אושרר במליאת האקדמיה בא' באדר ב' תשע"א, 7 במארס 2011 (ישיבה שך).¹

מבוא²

- כללי תעתיק אלו באים להסדיר את כתיבן של מילים עבריות בכתב לטיני במקום שהבעה כזו של המילה העברית נדרשת במגע עם העולם הלועזי, כגון בדרכונים, בתעודות, בטפסים רשמיים, במודעות, בחותמות ובשלטים. אין תעתיק זה בא לשמש במקום הכתב העברי בשימוש הרגיל. מטרתו של תעתיק זה למסור את צלילה המקורב של המילה העברית בימינו.
- שמות עבריים היסטוריים, כגון דוד, ירושלים, ישראל, ציון – בבואם בתוך שימושי לשון לועזיים אין חלים עליהם כללי התעתיק והם ייכתבו כפי שנשתרשו בכל לשון ולשון, כגון State of Israel, Mount Zion, Jerusalem Post. ואילו בבואם בשמות פרטיים עבריים או כחלק של צירוף עברי, כמו רמת דוד, מבשרת ירושלים, שבי ציון, בית ישראל – כללי התעתיק חלים עליהם.
- שמות עבריים של בני אדם שיש להם מסורת כתיב לטיני ובעליהם רוצים לקיימה נכתבים כמסורתם.
- נקבעו:
 - א. תעתיק פשוט המיועד לשימוש עממי, כגון במודעות, בשלטים, במפות שימושיות וכדומה. תעתיק זה יש בו ויתור על כמה דיוקי הבחנה בין אותיות, ומשמשים בו צירופי אותיות מסוימים להבעת אות עברית אחת.
 - ב. תעתיק מדויק יותר המיועד לשימוש במקום שיש צורך או רצון למסור את המילה העברית הכתובה על דיוקה, כגון בקטלוגים, בשערי ספרים, במפות מדויקות וכדומה. אמנם אף הוא נועד לסיפוק צרכים מעשיים ואינו בא לספק את צורכי המדע הטהור. תעתיק זה אינו אלא הרחבה של התעתיק הפשוט בתחום העיצורים: כנגד כל אות עברית נקבעה אות לועזית אחת ומיוחדת לה.

1. כללים אלו – הן של התעתיק הפשוט הן של המדויק – באים במקום כללי התעתיק שקבעה האקדמיה בישיבותיה בשנים תשט"ו-תשט"ז ושנתפרסמו ברשומות, ילקוט הפרסומים 519, כ"א בשבט תשי"ז, 23 בינואר 1957, עמ' 493-497.
2. דברי המבוא מבוססים על המבוא לכללי התעתיק שנתפרסם בשנת תשי"ז (1957).

התעתיק הפשוט

סימן הכוכבית פירושו שיש הבדל בין התעתיק הפשוט לתעתיק המדויק.

העיצורים

הערות	תעתיקה	האות העברית
א מתועתקת רק באמצע התיבה, כגון Ya'ir (יאִיר), Ze'ev (זֵאב), Gavri'el (גַּבְרִיאֵל), Yig'al (יִגְאָל), Ne'dar (נְאָדָר). אין מתעתיקים א בראש התיבה, כגון Aharon (אַהֲרֹן). לא תסומן א שאיננה הגויה, כגון Rishon (ראשון), Gera (גֵּרָא).	ʾ	*א
	B b	ב
	V v	ב
	G g	ג, ג
	D d	ד, ד
לא תסומן ה שאיננה הגויה, כגון Sara (שָׂרָה), אבל Nogah (נֹגַהּ).	H h	ה
לא תסומן ו שאיננה הגויה, כגון Yosef (יוֹסֵף).	V v	*ו
	Z z	ז
	Ḥ ḥ	*ח
	T t	*ט
לא תסומן י שאיננה הגויה, כגון Gil (גִּיל).	Y y	י
	K k	כ
	Kh kh	*כ
	L l	ל
	M m	מ
	N n	נ

הערות	תעתיקה	האות העברית
	S s	ס
ע מתועתקת רק באמצע התיבה, כגון Yael (יעל), Sha'ar Ha'Amakim (שער האַמְקִים), Giv'on (גִבְעוֹן), Ma'barot (מַעְבְּרוֹת). אין מתעתיקים ע בראש התיבה ובסופה, כגון En Gedi (עֵין גֵּדִי), Geva (גֵבַע), Gilboa (גִלְבוּעַ).	'	*ע
	P p	פ
	F f	פ
	Ts ts	*צ
אין ההחלטה נוגעת לשמות מערבית, כגון Qumran (קֻמְרָאן).	K k	*ק
	R r	ר
	Sh sh	*ש
	S s	*ש
	T t	ת, ת

העיצורים הנכריים

Ǧ ǧ	ג'
Ǥ ǥ	ז'
Č č	צ'

התנועות

הערות	תעתיקו	סימן הניקוד
	a	פתח ַ
		קמץ (גדול) ֿ
		חטף פתח ֿ

הערות	תעתיקו	סימן הניקוד
ובכלל זה סגול מלא.	e	סגול ם
ובכלל זה צירי מלא, כגון Etan (אֵיתָן), Bet Shemesh (בֵּית שֶׁמֶשׁ), Sde Hemed (שְׁדֵי הֶמֶד).		צירי ם
		חטף סגול ם
כגון Rehovot (רְהוּבֹת), HaSolelim (הַסּוֹלְלִים); אין מסמנים שווא נע שאינו הגוי, כגון Kfar Vradim (כְּפַר וִרְדִים). במקרה של ספק מסמנים את השווא בתנועת e.		שווא נע הגוי *ם
ובכלל זה חיריק מלא.	i	חיריק ם
ובכלל זה חולם מלא.	o	חולם ם
		קמץ קטן ם
		חטף קמץ ם
	u	קיבוץ ם
		שורוק או

כללים שונים

<p>1. הדגש החזק</p> <p>הדגש החזק מסומן בהכפלת האות, כגון Gannot (גַּנּוֹת), Nahariyya (נַהְרִיָּה); אין מכפילים דו־אות (sh, ts), כגון Havatselet (הַבְּצֵלֶת), Menashe (מְנַשֶּׁה); אין מסמנים את ההכפלה אחרי ה הידיעה, כגון Bet HaKerem (בֵּית הַכֶּרֶם), ואחרי מילות השימוש האחרות, כגון MiTudela (רַח' בַּיְמִין מְטוֹדֵלָה)*. וראו עוד כלל 3.</p>	
<p>2. אות רישית</p> <p>אות רישית תיכתב בראש כל תיבה, כגון Tel Aviv (תֵּל אָבִיב); וראו עוד כלל 3.</p>	
<p>3. אותיות השימוש*</p> <p>אותיות השימוש מש"ה וכל"ב אינן מופרדות מן התיבה, אך האות שאחריהן רישית, כגון HaYogev (הַיּוֹגֵב), Bayit VaGan (בַּיִת וְגַן), Herev Le'Et (הֶרֶב לְאֵת).</p>	
<p>4. גרש מפריד</p> <p>גרש מפריד יבוא בין האותיות כשרצף האותיות יכול להתפרש בשתי דרכים, כגון Yits'har (יִצְהָר), Hak'hel (הַקְהֵל).</p>	
<p>5. הטעמה</p> <p>אפשר לסמן את ההטעמה בסימן טעם מעל אות התנועה של ההברה המוטעמת, כגון Ha'Ógen (הַעֲגֵן), Yotváta (יֹטְבָתָה), Yokne'ám (יֹקְנַעַם).</p>	

המלצות המסורות להחלטת הגופים המתעתיקים

1. יש לקבוע מה תחולת התעתיק. מומלץ שלא לתעתק מילים כלליות המשמשות במשמען המילוני הכללי, כגון רחוב, שדרה, צומת, מַחלף, נמל (למשל: רח' האֶרֶן – Ha'Oren St.), לעומת מילים שהן חלק בלתי נפרד מהשם (למשל גִּבְעַת יַעֲרִים – Giv'at Yel'arim, קִרְיַת שְׁמוֹנָה – Kiryat Shmona). שמות בעלי מסורת כתיבה, כגון הר צִיּוֹן (Mt. Zion), הֶרְצֵל (Herzl), יוסיפו להיכתב כן.
2. האקדמיה לא קבעה כללים לגבי השימוש במקף ובקו מפריד בשמות פרטיים – הן בעברית הן בתעתיק. מומלץ לקבוע כללים בעניין זה, למשל מקף – לחבר בין תיבות (כגון תל-אביב) וקו מפריד – להפריד בין שמות מורכבים (כגון מעלות-תרשיחא, תל-אביב-יפו).

התעתיק המדויק

בתעתיק המדויק נוהגים כללי התעתיק הפשוט בשינויים האלה:

- עיצורים: א – ' ; ו – w ; ח – Ĥ ĥ ; ט – Ṭ ṭ ; כ (רפה) – K k ; ע – ' ; צ – Š š ; ק – Q q ; ש – Š š ; שׁ – Š š .
- א עיצורית מתועתקת גם בראש מילה. לאחריה תבוא אות רישית, כגון Oren' (אֶרֶן).
- ע מתועתקת בכל מקום; בראש מילה תבוא לאחריה אות רישית. דוגמאות: 'Akko (עכו); Ra'ya (רַעְיָה); Geva' (גִּבְעָה); Gilboa' (גִּלְבּוֹעַ).
- הסימן ל-ש הוא רשות. ברגיל היא מתועתקת S s .
- אפשר לסמן כל שווא נע ב-e .
- אותיות השימוש מש"ה וכל"ב נכתבות עם התיבה; אות דגושה שאחריהן מוכפלת ואינה רישית, למשל Bet Hakkerem (בֵּית הַכֶּרֶם), Haššahar (הַשְּׁחַר), 'Ar'ara Bannegev (עֲרַעְרָה בְּנֶגֶב); Mittudela (רַח' בַּיִת מִטְוֵדְלָה); Bayit Vagan (בֵּית וְגָן).